

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Bartkowiak

Protokolant: prot. sąd. Natalia Komorniczak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Stare Miasto w Poznaniu Katarzyny Bugajskiej - Grząbki

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2020 r.

sprawy **A. W.**

oskarżonego z art. 209 § 1a kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt III K 711/19

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zwalnia oskarżonego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym nie wymierza mu opłaty za II instancję.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 390/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1.	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt III K 711/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Obraza prawa procesowego – tj. art. 7 kpk poprzez błędną ocenę wartości dowodowej zeznań E. W..	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Na wstępie w celach porządkowych należało zaznaczyć, że Sąd II instancji po zapoznaniu się z apelacją wniesioną przez oskarżonego stwierdził, że apelujący oprócz treści, które zostały uznane za zarzuty apelacyjne, poruszał szereg kwestii dotyczących jego relacji z dziećmi, przedstawiając swój punkt widzenia na temat powiązanych z tym kwestii z zakresu prawa rodzinnego. Taki sposób skonstruowania apelacji choć dopuszczalny w przypadku podmiotu nieprofesjonalnego jakim jest oskarżony, powodował utrudnienia w ustaleniu rodzaju stawianych zarzutów pod adresem wyroku Sądu I instancji oraz o co ostatecznie wnioskuje skarżący. Wnikliwa analiza środka odwoławczego dokonana przez Sąd Okręgowy pozwoliła na ustalenie tych istotnych z punktu widzenia kontroli instancyjnej elementów i wyselekcjonowanie ich od treści, które nie stanowiły zarzutów apelacyjnych. Wobec tego w niniejszym uzasadnieniu Sąd Okręgowy będzie odnosił się wyłącznie do tych elementów środka odwoławczego, które zostały rozpoznane jako zarzuty apelacyjne.</p>		

Pierwszy z takich zarzutów stanowiło podważanie przez skarżącego wartości dowodowej zeznań świadka E. W., którym Sąd Rejonowy przypisał w całej rozciągłości przymiot wiarygodności.

Sąd odwoławczy badając słuszność tego zarzutu uznał, że przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena dowodów była prawidłowa i uwzględniała w wymaganym stopniu dyrektywy z art. 7 kpk, a więc zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego. Znamionym jest, iż Sąd I instancji w treści uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia wyraźnie wymienił wszystkie dowody, którym przyznał przymiot wiarygodności, a także wyodrębnił te, które na przypisanie takiej cechy nie zasługiwały. Nie zabrakło też w uzasadnieniu wskazania powodów, które wpłynęły na takie a nie inne ukształtowanie oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Sąd odwoławczy po dokładnym zapoznaniu się z aktami sprawy nie dostrzegł powodów, które przemawiałyby za tym by w jakikolwiek sposób podważać słuszność przedstawionej w uzasadnieniu wyroku oceny materiału dowodowego.

Trzeba zwrócić uwagę na to, że apelujący dążąc do zdyskredytowania wartości dowodowej zeznań E. W., z którą jest skonfliktowany, nie podał jakie to zasady prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy lub doświadczenia życiowego miałyby zostać naruszone przez Sąd Rejonowy przy dokonywaniu oceny tego właśnie dowodu. Nie wypełnił on w ten sposób

<p>podstawowego obowiązku ciężącego na podmiocie wnoszącym apelację. Dodatkowo wskazać należy, że wszystkie istotne okoliczności jakie podawała w swoich zeznaniach E. W., m.in. dotyczące sytuacji materialnej rodziny, postawy oskarżonego co do ciężącego na nim obowiązku regulowania świadczeń alimentacyjnych na trójkę dzieci, wynikały również z dokumentów zgromadzonych w przedmiotowej sprawie. W takiej sytuacji przyznanie jej spójnym, skonkretyzowanym i logicznym zeznaniom przymiotu wiarygodności przez Sąd I instancji nie mogło być interpretowane jako naruszenie podstawowego przepisu proceduralnego regulującego zasady oceny dowodów.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Umorzenie postępowania lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Należy wyjaśnić oskarżonemu, że kontroli instancyjnej w niniejszym postępowaniu odwoławczym podlega orzeczenie w postaci wyroku, a nie postanowienia, jak pisał w pewnym miejscu apelacji. Natomiast wobec stwierdzenia prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego nie potwierdziły się twierdzenia apelującego co do uchybień</p>		

<p>Sądu Rejonowego w zakresie oceny materiału dowodowego, w szczególności zeznań E. W.. Nie ujawniły się więc żadne powody dowodowe wymagające ingerencji w zaskarżony wyrok, a zwłaszcza powodujące konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.</p>		
Lp.	Zarzut	
3.2.	<p>Obraza przepisów postępowania – art. 5 § 2 kpk poprzez zaniechanie rozstrzygnięcia zaistniałych w sprawie wątpliwości na korzyść oskarżonego.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Znamiennym jest, iż w wymienionym przepisie art. 5 § 2 kpk nie chodzi o wątpliwości stron procesu, lecz wątpliwości nasuwające się na tle materiałów danej sprawy organowi procesowemu, który powinien dążyć do ich usunięcia. To sąd winien zmierzać do wyeliminowania zaistniałych wątpliwości w drodze uzupełnienia postępowania dowodowego i dopiero, gdy po wykorzystaniu istniejących możliwości wątpliwość istnieje nadal, winien sięgnąć po regułę z art. 5 § 2 kpk. Tym samym zasada ta ma zastosowanie dopiero wówczas gdy zostały wyczerpane wszystkie możliwości poznawcze w postępowaniu. W sytuacji zaś, gdy ustalenia faktyczne zależne są od dania wiary tej lub innej grupie dowodów, ewentualne zastrzeżenia skarżącego co do wiarygodności konkretnego dowodu, mogą być rozstrzygane jedynie na płaszczyźnie</p>		

utrzymania się przez sąd w granicach sędziowskiej swobodnej oceny dowodów określonej w art. 7 kpk (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2019 r., sygn. akt V KK 167/19, Legalis nr 1967625). W rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy dysponował odpowiednio szerokim spectrum dowodów, które były wystarczające (po ich prawidłowym ocenieniu przez Sąd) dla poczynienia trafnych i niewątpliwych ustaleń faktycznych. W ocenie Sądu odwoławczego nie zaistniały żadne niedające się usunąć wątpliwości dotyczące zarzucanego przestępstwa, które należałoby rozstrzygnąć na korzyść A. W.. Prawidłowo zatem przyjęto w zaskarżonym wyroku, w sposób pewny, że w okresie od września 2018 r. do 10 października 2019 r. uchylał się on od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego wyrokiem sądowym na rzecz F., K. i K. (1) W., gdzie łączna zaległość przekraczała równowartość trzech świadczeń okresowych, przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Wobec powyższego tak zgłoszony przez oskarżonego zarzut odzwierciedlał jedynie niezadowolenie strony z wyników przeprowadzenia sprawy przez Sąd Rejonowy, nie zawierał jednak żadnych merytorycznych argumentów, które można by poddać analitycznej kontroli w Sądzie II instancji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 czerwca 2018 r., II AKa 141/15, LEX nr 2545204).

Wniosek

<p>Umorzenie postępowania lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego w tym miejscu zarzutu. W badanej sprawie nie zaistniały żadne takie niedające się usunąć wątpliwości, które należałoby rozstrzygnąć na korzyść podsądnego. Wobec tego obiektywnie rzecz biorąc nie było powodów by w jakikolwiek sposób ingerować w orzeczenie Sądu Rejonowego, które było całkowicie słuszne i prawidłowe.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3-3.</p>	<p>Obraza przepisów postępowania, tj. art. 17 § 1 pkt 7 kpk poprzez wydanie orzeczenia pomimo zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Mylił się oskarżony, że zaistniała w tej sprawie negatywna przesłanka procesowa uniemożliwiająca wydanie wobec niego kolejnego wyroku skazującego za czyn z art. 209 § 1a kk z uwagi na uprzednie skazanie go za ten sam rodzaj przestępstwa wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt III K 684/18. Odnosząc</p>		

się do wysoce niezasadnego stanowiska apelującego w tej kwestii niezbędne jest wyraźne wskazanie, że w przypadku przestępstwa niealimentacji, które należy do kategorii tzw. przestępstw zbiorowych, sformułowana w art. 17 § 1 pkt 7 kpk przeszkoda procesowa w postaci rei iudicatae może zachodzić wyłącznie wówczas, gdy okresy uchylania się od obowiązku uiszczania świadczeń alimentacyjnych, ustalone w kolejno rozpoznawanych sprawach, są identyczne i pokrywają się ze sobą lub gdy okres określony w sprawie następnej został w całości objęty skazaniem w sprawie rozpoznawanej poprzednio, prawomocnie już zakończonej. W tym zakresie zarówno praktyka orzecznicza (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r., sygn. akt II KK 222/17, Lex nr 2337346; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2016 r., sygn. akt IV KK 338/16, KZS 2016, Nr 12, poz. 17; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2007 r., sygn. akt III KK 260/07, OSNwSK 2007, Nr 1, poz. 2052; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2004 r., sygn. akt V KK 272/04, Lex nr 163223) jak i stanowisko doktryny są jednoznaczne, a Sąd Okręgowy te zapatrywania prawne w całości podziela.

Mając na uwadze powyższe rozważania konieczne było wskazanie, że wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2019 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III K 684/18, A. W. został uznany za winnego przestępstwa z art. 209 § 1a kk popełnionego w okresie od września 2017 r. do sierpnia 2018 r. Natomiast niniejsze postępowanie

dotyczy okresu następującego po tym czasie bo od września 2018 r. do 10 października 2019 r. Wymienione czasookresy nie zazębiają się ze sobą w żadnej części. Nie mamy więc do czynienia z powagą rzeczy osądzonej, która rzeczywiście stanowiłaby przeszkodę dla wydania wobec podsądnego następnego wyroku skazującego. Oskarżony nie jest w tym procesie sądzony za to samo ale został pociągnięty do odpowiedzialności za taki sam czyn z art. 209 § 1a kk. Prawidłowe więc było procedowanie Sądu Rejonowego w tej sprawie zakończone uznaniem A. W. winnym popełnienia po raz drugi przestępstwa z art. 209 § 1 a kk, popełnionego w okresie od września 2018 r. do 10 października 2019 r.

Oskarżony podnosił przy okazji, że przestępstwo z art. 209 § 1a kk jest przestępstwem o charakterze trwałym. Sąd Okręgowy uznał za niezbędne wyjaśnienie, że nie jest to wcale tak oczywiste jak stwierdził apelujący, gdyż funkcjonują w doktrynie poglądy przeciwne, opowiadające się za tym, że jednak takiego charakteru temu typowi przestępstwa nie sposób przypisać (tak: A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, wydanie V, Lex). Zdaniem tego uznanego komentatora prawa karnego materialnego, przestępstwo trwale polega na wytworzeniu jednym czynem i utrzymaniu przez jakiś czas stanu bezprawnego, natomiast w wypadku uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacji mamy do czynienia z powtarzaniem się zachowań polegających na uchylaniu się od tego obowiązku (gdyby przyjąć, że jest to przestępstwo trwale, to każdorazowe przystąpienie sprawcy do płacenia alimentów by je

<p>"przerwało", co prowadziłyby do konsekwencji absurdalnych). Uwagi zawarte w tym akapicie mają jednak charakter drugorzędny, gdyż jak wyżej stwierdzono, w przedmiotowej sprawie okres niealimentacji, za który został oskarżony uprzednio skazany wyrokiem karnym kończył się w sierpniu 2018 r., zatem kolejny miesiąc, tj. wrzesień 2018 r. i dalszy okres mogły już stanowić przedmiot kolejnego postępowania o uchylanie się od obowiązku świadczeń alimentacyjnych.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Umorzenie postępowania lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego w tym miejscu zarzutu. Wbrew stanowisku apelującego, nie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej (związanej z uprzednim skazaniem A. W. za czyn z art. 209 § 1a kk), która powodowałaby konieczność uchylenia wydanego orzeczenia i umorzenia postępowania. Brak było też powodów by wydać innego rodzaju orzeczenie wnioskowane przez apelującego, a mianowicie uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, co jest możliwe wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 kpk albo gdy</p>		

jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości.		
Lp.	Zarzut	
3.4.	Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zaniechanie płacenia przez oskarżonego alimentów na rzecz dzieci spowodowało narażenie ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Wpierw należy wyjaśnić, że przestępstwo niealimentacji w typie kwalifikowanym jak przypisany oskarżonemu w zaskarżonym wyroku, wiąże się z narażeniem przez sprawcę, który wyczerpał znamiona art. 209 § 1kk, osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Jest to więc przestępstwo skutkowe z zaniechania. Dla oceny skutku, o którym mowa w art. 209 § 1a kk, znaczenie ma to, iż ustawodawca nie wymaga "bezpośredniości" narażenia osoby uprawnionej. Skoro zatem takiego zastrzeżenia brak w opisie znamion przestępstwa niealimentacji, to tym samym przyjęć należy, iż w rachubę wchodzi szerokie ujęcie skutku, dopuszczające zarówno bezpośrednio, jak i pośredniość narażenia. Chodzić będzie o znaczne prawdopodobieństwo zaistnienia niekorzystnego skutku, którego nastąpienie wcale nie musi być ani bliskie w czasie, ani szczególnie wysoce prawdopodobne, tak jak to jest wymagane przy przestępstwach bezpośredniego narażenia na niebezpieczeństwo. Nie oznacza</p>		

to oczywiście, że przy sądowym ustalaniu znamion art. 209 § 1a kk nie ma potrzeby konkretyzacji owego narażenia. W związku z tym zgodzić się należy z twierdzeniem, że przyjęcie poglądu, jakoby "narażenie na niemożność" w rozumieniu art. 209 § 1a kk winno być rozumiane jako bezpośrednie doprowadzenie (czyli zaistnienie skutku), doprowadziłoby do nadmiernej i sprzecznej z celem kryminalizacyjnym tego przestępstwa depenalizacji zachowań niealimentacyjnych, sytuacji, w których skutek taki już następuje. Celem zaś tej normy prawa karnego materialnego jest penalizacja już takich zachowań, które doprowadzają do samej sytuacji możliwego zaistnienia skutku w postaci braku możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych wskutek uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego (R. Stefański, Kodeks karny. Komentarz, wydanie 25, 2020 r., Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2014 r., sygn. akt III KK 388/14, KZS 2015, Nr 4, poz. 26).

Znamiennym jest także i to, iż zakres podstawowych potrzeb życiowych nie jest pojęciem stałym i niezmiennym, lecz zależy od konkretnych warunków społeczno-ekonomicznych i stanu świadomości społecznej na danym etapie rozwoju społeczeństwa. Im wyższy jest stopień tego rozwoju oraz przeciętny poziom życia obywateli, tym większe i bardziej różnorodne są potrzeby uznawane powszechnie za podstawowe. W szczególności staje się niezbędne nie tylko zabezpieczenie każdemu człowiekowi minimum egzystencji w postaci środków przeznaczonych na jego utrzymanie: żywności,

odzieży, mieszkania itp., ale również – odpowiednio do wieku – zapewnienie mu niezbędnego wykształcenia i przygotowania zawodowego, a także możliwości korzystania z dóbr kulturalnych (M. Budyn-Kulik, Kodeks karny. Komentarz, 2020, Lex).

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt przedmiotowej sprawy należało uznać, że oskarżony A. W. swoim zachowaniem niewątpliwie wypełnił również znamię „narażenia osób uprawnionych (trójki swoich dzieci – dop. SO) na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych”. W badanym okresie zaniechał on bowiem całkowicie dokonywania jakichkolwiek płatności świadczeń alimentacyjnych na rzecz trójki swoich dzieci, choć doskonale wiedział, że jest do tego zobowiązany na mocy wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 11 września 2017 r., sygn. akt IV RC 114/16, w którym zasądzone zostały na rzecz każdego z dzieci alimenty w wysokości po 700 zł miesięcznie. Nie bez znaczenia jest także i to, że uprawnieni do alimentacji F., K. i K. (1) nadal się uczą. F. i K. są w trakcie studiów stacjonarnych, a K. (1) kontynuuje naukę w liceum ogólnokształcącym. Potrzeby dzieci oskarżonego są więc znaczne, zwłaszcza F. i K., którzy muszą zaopatrywać się w specjalistyczne książki potrzebne w procesie edukacyjnym oraz potrzebują odpowiedniego zaplecza technologicznego do nauki. Wiadomym jest, że spełnienie wszystkich tych potrzeb oraz innych o charakterze podstawowym (żywność, mieszkanie, środki czystości, leki) wiąże się z koniecznością ponoszenia istotnych

wydatków. Matka dzieci - E. W. dysponuje niewysokimi dochodami (1600 zł miesięcznie) oraz dodatkowo otrzymuje świadczenie 500+ na córkę K. (1) i zasiłek rodzinny w kwocie 124 zł, z czego musi dokonać opłat np. mieszkaniowych. Gdyby nie stypendia naukowe uzyskiwane przez F. i K. W. za bardzo dobre wyniki na studiach oraz to, że E. W. podjęła starania o uzyskanie z PCS świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci rodzina obiektywnie rzecz biorąc miałaby problem ze spełnieniem podstawowych potrzeb jej członków – dzieci, a nadto niewykluczonym jest że starsze dzieci zmuszone zostałyby do rezygnacji ze studiów wyższych. Podkreślić i przypomnieć w tym miejscu trzeba, że fakt zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych uprawnionego kosztem znacznego wysiłku osoby współzobowiązanej do alimentacji albo przez inne osoby niezobowiązane, nie wyłącza ustawowego znamienia narażenia na niemożność zaspokojenia tych potrzeb (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1976 r., sygn. akt VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7-8, poz. 86; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 1971 r., sygn. akt V KRN 259/71, OSNPG 1971, Nr 12, poz. 239; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 1987 r., V KRN 57/87, OSNPG 1987, Nr 8, poz. 103).

Nieprzekonujące dla Sądu Okręgowego były twierdzenia oskarżonego, że do wyczerpania znamienia typu kwalifikowanego przestępstwa niealimentacji z art. 209 § 1a kk w jego przypadku nie doszło, gdyż dzieci podsądnego mają możliwość podjęcia pracy lub dorabiania. Aktualnie głównym zajęciem trojga dzieci A. W. jest nauka. W przypadku F. i K.

na wyższych uczelniach, a K. (1) w liceum ogólnokształcącym. Cały swój wysiłek i większość czasu poświęcają oni na zdobywanie wiedzy oraz wykonywanie zadanych prac, zadań. Zasady doświadczenia życiowego pokazują, że studiowanie czy też nauka w szkole średniej pochłaniają znaczną ilość czasu, zwłaszcza kiedy student, uczeń ma wysokie ambicje i stara się uzyskiwać jak najlepsze wyniki w nauce. Tak to jest w przypadku dzieci A. W., gdzie dwoje starszych dzieci oskarżonego otrzymuje stypendia naukowe, które przyznawane są za bardzo dobre wyniki uzyskiwane z egzaminów i kolokwium. Nie można wykluczyć, że w sytuacji gdyby F. i K. podjęli dodatkową pracę ich wyniki na studiach by się pogorszyły z uwagi na mniejszą ilość czasu na naukę. W ten sposób mogliby oni utracić wypracowane przez siebie stypendia naukowe stanowiące ważne dla nich wsparcie finansowe. Poza tym, co jest tutaj najistotniejsze, uzyskane przez dzieci stypendia w żaden sposób nie wyłączały obowiązku A. W. do regulowania zasądzonych wyrokiem sądu alimentów na rzecz dzieci, a więc pozostaje bez wpływu na wyczerpanie przez oskarżonego znamienia „narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych”. Warto dodać, że z samego literalnego brzmienia przepisu art. 209 § 1a kk wynika, że dla popełnienia tego typu czynu zabronionego wystarczające jest „narażenie” na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych osób uprawnionych do alimentów.

W konsekwencji to, że F., K. i K. (1) W. mieli zaspokojone podstawowe potrzeby życiowe, do czego wcale nie przyczyniał się ich ojciec a matka

zmuszona została do wzmożonych starań, nie oznacza, że znamię występku z art. 209 § 1a kk nie zostało zaniechaniem oskarżonego wyczerpane.

Na koniec, w związku z prezentowaną w tym procesie przez oskarżonego postawą, Sąd Okręgowy widzi potrzebę przypomnienia, że przedmiotem ochrony przepisu art. 209 § 1a kk jest rodzina i instytucja opieki. Chodzi tu bowiem o zabezpieczenie materialnych podstaw egzystencji dla osób najbliższych oraz tych, których prawa w tym zakresie wynikają z orzeczenia sądowego lub ustawy. Popelniając tego typu czyn zabroniony sprawca godzi więc w bardzo istotne dobro chronione prawem, jakim jest rodzina. Uchylając się od regulowania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci czyni im istotną krzywdę, doprowadzając do tego, że dzieci te mają problem ze spełnieniem swoich podstawowych potrzeb. W żadnym przypadku nie można uzależniać wypłaty należnych alimentów od utrzymywania kontaktu z zobowiązanym przez osoby uprawnione. Obowiązek alimentacji wynikający z orzeczenia sądowego (czy też innego tytułu) ma być regulowany niezależnie od tego, czy dzieci chcą utrzymywać kontakt z ojcem, czy też nie.

Oskarżony powinien w końcu zrozumieć ten brak zależności, co już raz zostało mu jasno i wyraźnie wyjaśnione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku w sprawie IV Ka 641/19. W przeciwnym razie narazi się na kolejne postępowanie karne, pokazując, że nie

<i>szanuje ani litery prawa ani też swego potomstwa.</i>	
Wniosek	
Umorzenie postępowania lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego w tym miejscu zarzutu. Wbrew stanowisku apelującego oskarżony swoim, ustalonym w tym procesie zachowaniem, wyczerpał wszystkie ustawowe znamiona przestępstwa z art. 209 § 1a kk. Sąd Okręgowy nie miał więc żadnych powodów by ingerować w treść prawidłowego orzeczenia Sądu niższej instancji.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy

Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w całości.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Powodem utrzymania wyroku w mocy jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji oskarżonego, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę lub uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji. Kontrola instancyjna nie ujawniła również żadnych uchybień odnośnie wymiaru orzeczonej A. W. kary, która zważywszy na jego uprzednią karalność za takie samo przestępstwo nie mogła oscylować w dolnej granicy zagrożenia. Wymiar kary został też przekonująco przedstawiony przez Sąd I instancji w pisemnych motywach rozstrzygnięcia.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	<p>Zgodnie z art. 634 kpk jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem I instancji.</p> <p>Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy zastosował przepis art. 624 § 1 kpk, na podstawie którego zwolnił oskarżonego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym nie wymierzył mu opłaty za II instancję. W stosunku do A. W. prowadzone są postępowania egzekucyjne, nie posiada on żadnego znaczącego majątku, uzyskuje on co prawda wynagrodzenie za pracę, jednak zaległości z tytułu nieregulowania alimentów na dzieci są wysokie.</p>

Dlatego też, Sąd odwoławczy uznał za celowe odstąpić od ogólnej reguły ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego i zwolnić oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za II instancję z powodu jego trudnej sytuacji materialnej i priorytetu w postaci konieczności regulowania ciężących na podsądnym świadczeń alimentacyjnych.

7. PODPIS

Hanna Bartkowiak